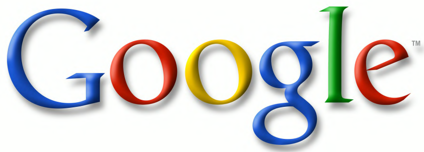

Ex Classe Politicorum

X

II 129

Ex Bibliotheca Illmi DD. Ignatij Caroli Comitis à Sternberg.

EMBLEMATA
PRO TOGA ET SAGO.

NORIMBERGÆ,
Prostant apud PAULI FÜRSTII, b. m.
Viduam & Hæredes,

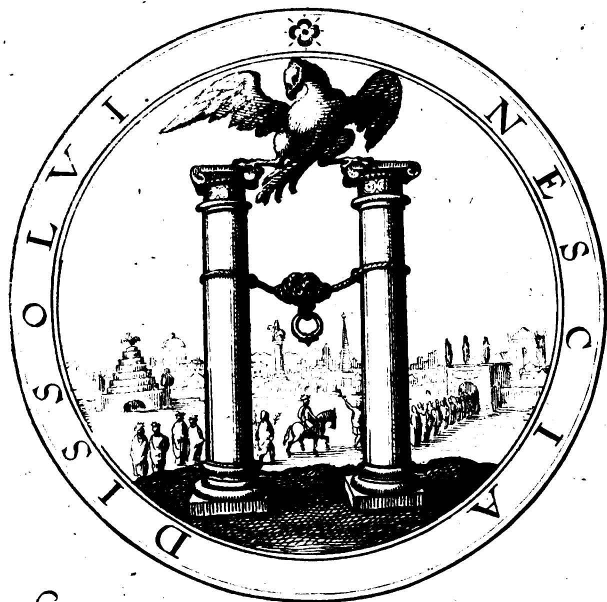

Amputat hic putres ramos, non utile lignum
Illorum vitio ne integra pars pereat.
Rescindenda mali est quavis occasio: ne fors
Invalescant longâ, crimina foeda morâ.

Quid non Ebrietas turpissima perpetrat? hirco
Et cane? Sus, bigâ ducitur egregiâ!
Immersâ ratione mero, cane, foedior hircoq;
Est homo: cum Venerem cum sua castra colit.

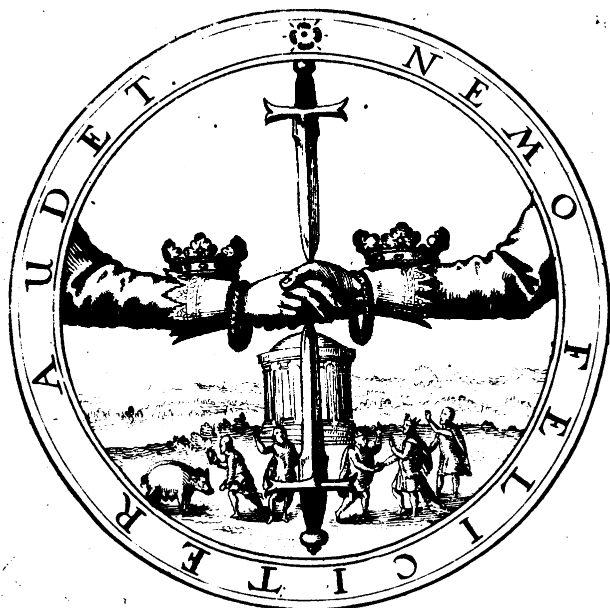

Sanguine promanat, sed Martiꝰ ac Arte paratur,
Splendidus ingenuæ Nobilitatis honos.
Singula ceu solido, quæ cernis, roborꝰ constant:
Gloria parta illis, sic quoq; firma viget.

Ignem iam ardentem frustra occultare laboras,
Lumine quem prodit flamma corusca suo.
Frustra consilium exequeris Dux, quod patet hosti.
Hoc preme: sed tenta calliditate novum.

Fœdere cum rupto, sociati limina regni
Armata vastat Mars truculentus opē:
Successus nunquam felix solet esse. Potentes
Jure decet pactam, nō violare fidem.

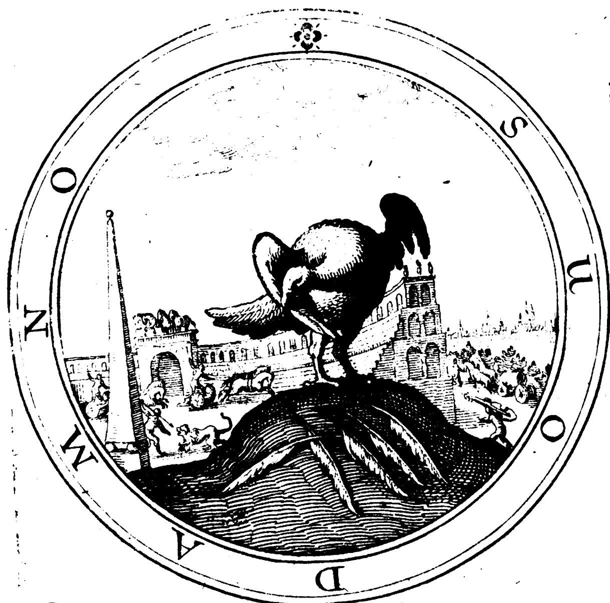
Nula potens armis Respublica floruit unquam,
Armis alterius quin superata foret.
Armatum armatus timeat: nec robore freti
Se efferat: in tutâ sorte pericla latent.

Ut facile est leni candelam accendere flatu,
Cum presso lychnus fumigat igne micans:
Mens virtutis amans facili sic pectore motus
Concipit, Heroüm fortia facta sequi.

Regna, decus formæ, gazas et robur, honores;
Quicquid et in precio vastus hic Orbis habet:
Exoptent alij: Non est mortale, quod opto.
Illa citò pereunt: hoc sine fine manet.

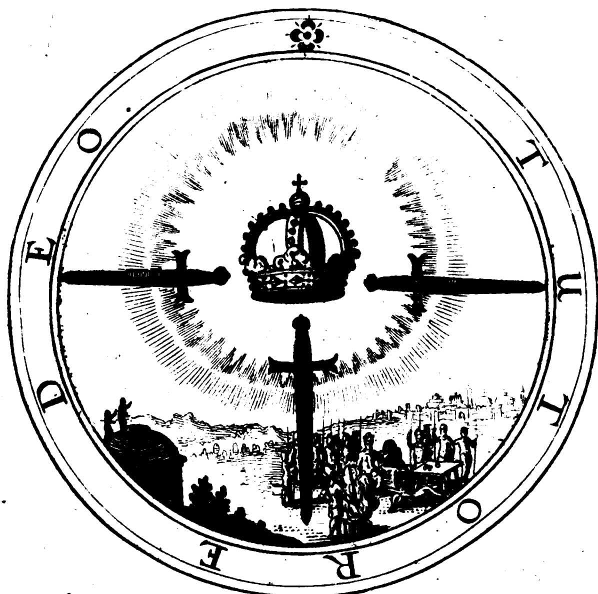
Exponit volucris se prędam, remige plumâ
Quæ caret, et propriâ vi sibi vellit eam.
Bella movens Princeps injusta: exhaustus et omni
Pręsidio; sibimet sponte pericla struit.

Caute hoste fidas cum dat tibi munera: donat,
Ut capiat: prodest, ut nocuisse queat.
En munus regale: hamus sed pendet ab illo.
Fallit perpetuò quicquid ab hoste venit

Cernis ut obsequitur puero implacabilis Ursus,
Quem perforatis ductat naribus.
Scilicet effrenem populum compescere Princeps,
Quando furit, legum vinclis potest?

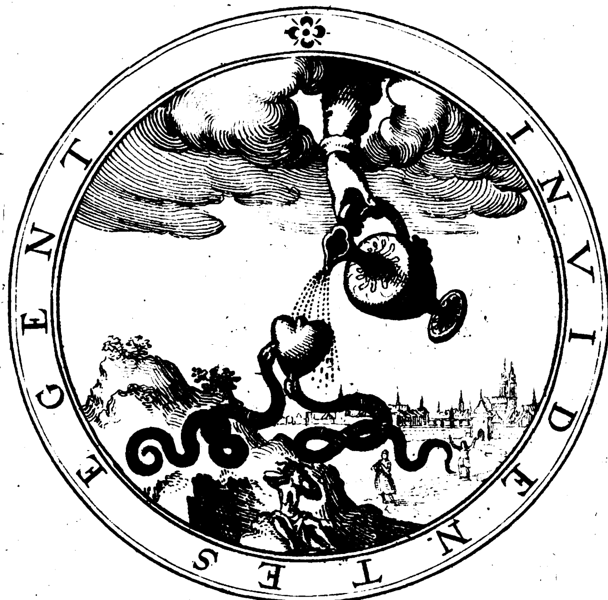
Coelitus in populum capiant cum jura Potentes;
Diuorum fas est instar habere pios.
Hosq Dei fortis cum dextra regatq tegatq,
Nemo impune illis arma cruenta movet.

Vasa velut nullos edunt impleta sonores:
Ast exhausta, levi pollice tacta, sonant.
Sic doctus vanis se nunquam laudibus effert:
Arte rudis laudes detonat ore suas.

Ecce famem prędâ dum vult compescere vultur,
Transfixus calamo præda fit ipse levi!
Innocuo cum se gaudet satiare Tyrannus
Sanguine, sanguineâ concidit ante manu.

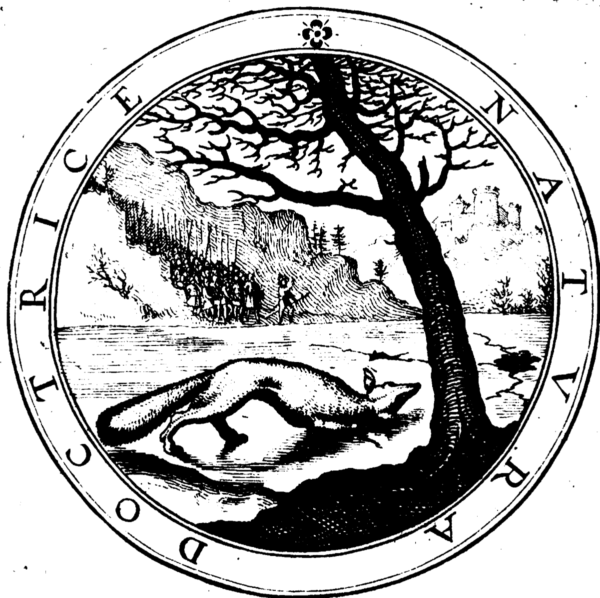

Morsibus anguineis herbæ succiq; medentur:
Ulterius membris ne nocuisse queant.
Imbre DEI quem dextra potens irrorat amico:
Nil huic Invidiæ dira venena nocent.

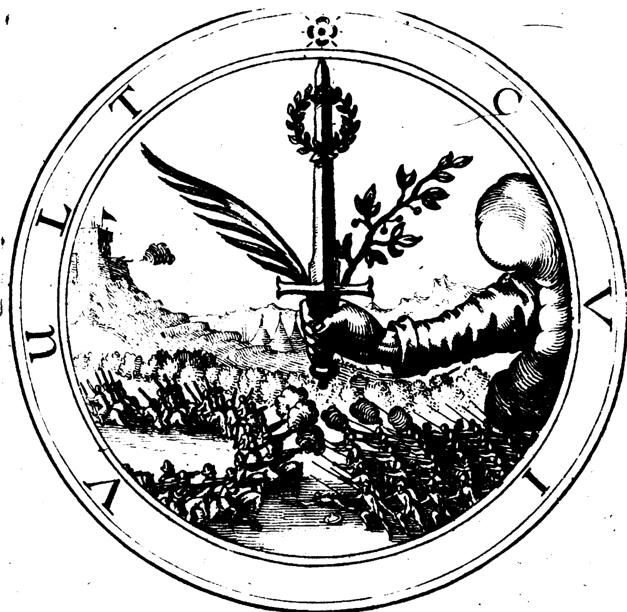

Hosti non fidat Princeps, qui fœdera rupit.
Ruptâ nempe fide Scorpius esse solet.
Comprimat hunc nisi vi, vel firmo fœdere stringat;
Ut potis, ex omni parte nocere, nocet.

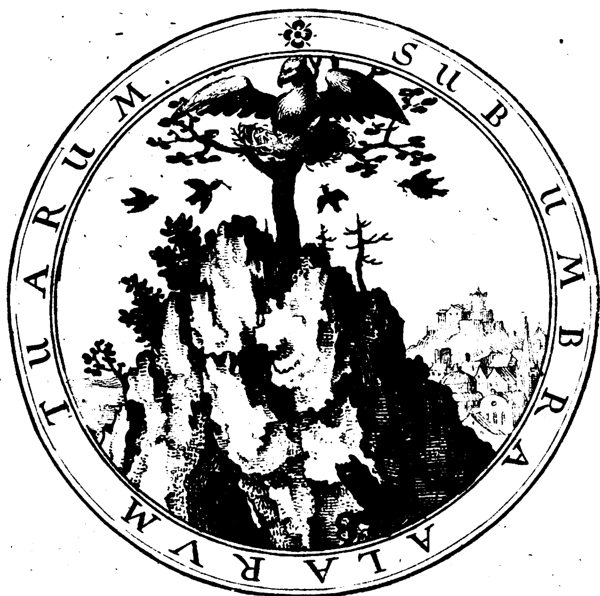
Frigore concretæ vulpes se saut credit ut undæ,
Cum subtus fluida percipit aure sonum.
Sic et Ductorem prius explorare decebit
Cuncta loca; ut miles tutior ire queat.

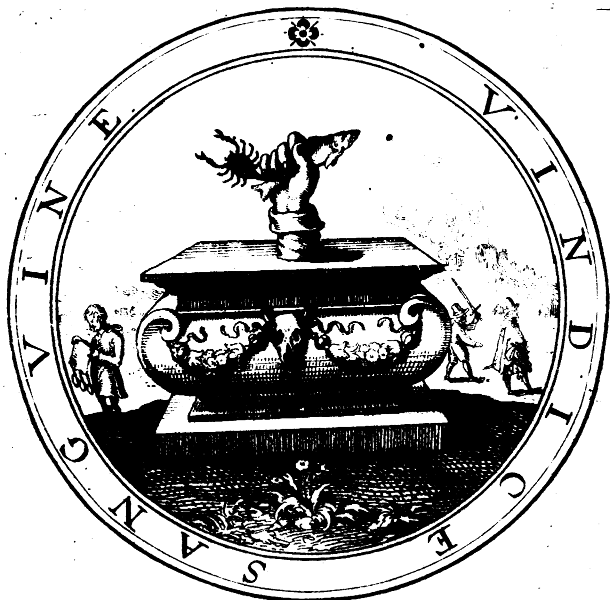
Viribus humanis equidem pugnatur, et armis:
Sed sine divinâ nil ope iuncta valent.
Felix nimirum à Domino victoria pendet.
Hanc meritò belli Dux, reverenter habe.

Quò magis irrites; tanto magè percitus æstro
Et furere, et stimulo pungere crabro solet.
Non aliter factâ jam seditione, tumultus,
Si stimules, vulgi perfida turba ciet.

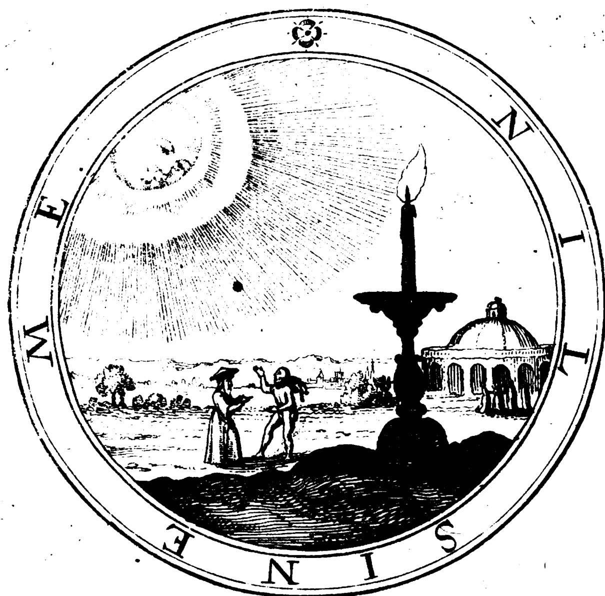
En volucres, Aquilæ nidi sub tegmine, nidos
Securè pullis hospitia alma struunt:
Omnia succedunt populo benè, sub Duce justo.
Hæc cum vim nullam, non fera bella timet.

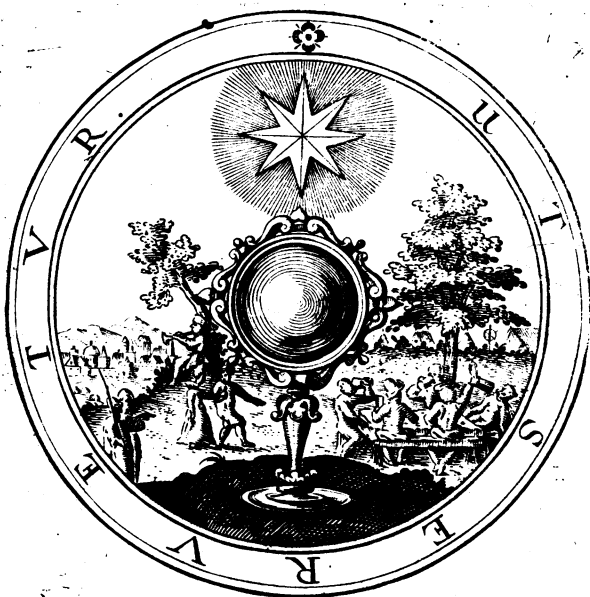
Prominet Heu: læsi, dolor, alto ex marmore vincli,
Hunc ut posteritas cernere sera queat.
Tristia spectasti ridendo vulnera victor:
Et tua ridebit tristia fata nepos.

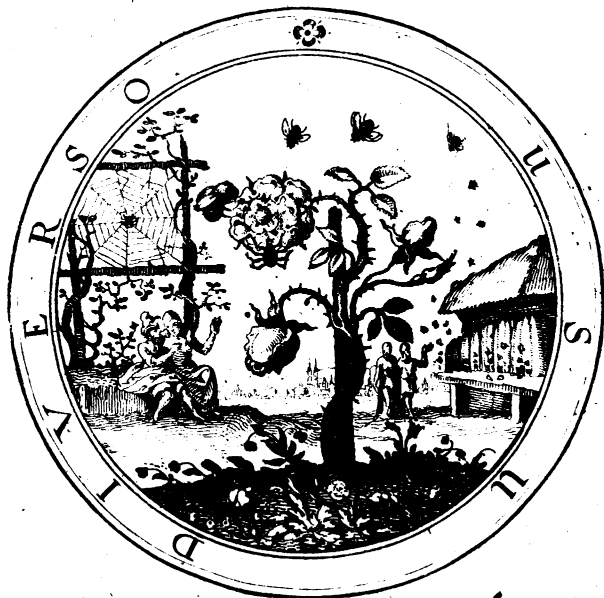
Ob granum laqueo innodat Vindicta Columbam:
Ablato Corvus liber at aere volat.
Sæpius innocuum punit Lex aspera: sontem
Cum tamen absoluat iudicis, euge! fauor.

Obfuscat veluti majus lumen, minus: utq;
Vires à flammâ lenta favilla capit
Sic mens caligat nostra, ad secreta Jehouæ:
Cælo intellectum, hoc sed tribuente, capit.

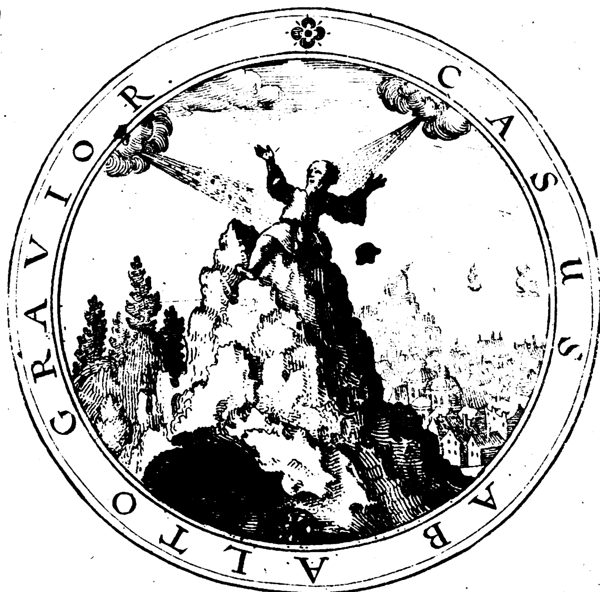
Censura lumen partes se fundat in omnes
Urbis; stultitiam ne patiantur opes.
Quaq; domi vivat populus ratione, frequenter
Rex disce, et luxum pelle gulamq; procul.

Usu diverso diversa insecta probantur:
Colligit hæc virus; colligit illa favum.
Ut cuiq; est animus, quoq; sic operatur: et una
Usus diversos Res habet, atq; capit.

Anser, apis, vitulus, tria sunt, quæ facta per Orbem,
Imperij summos obtinuisse gradus.
His ut res regni veluti fundamine constant.
Sic iisdem veluti sede labante, ruunt.

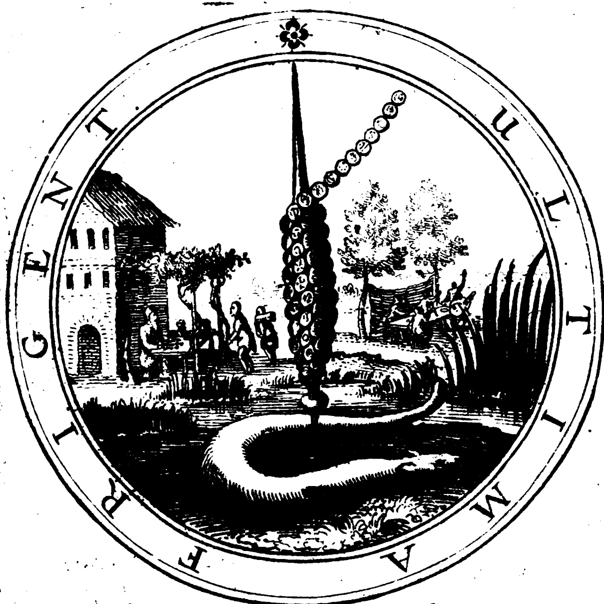
Hic montis juga celsa petit, quo fulmina vitet.
Montibus excelsis cùm tamen hæc noceant.
Publico in officio sperat quicunq; quiete
Velle frui; augurio fallitur usq; suo.

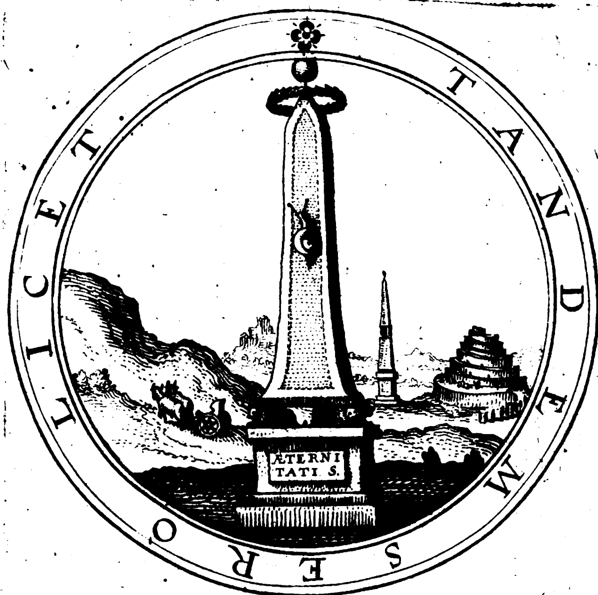
Et minimum Princeps nunquam contempserit hostem:
Magnis interdum parva nocere solent.
Neve potens armis infirmum provocet unquam.
Mus digitum rodens carcere liber abit

Non secus ac ventis cum annosa furentibus arbos
Deÿcitur, quivis culmina fracta rapit.
Sic regni moles, cum viribus fausta labascit,
Iura ejus proceres tunc sine lite legunt

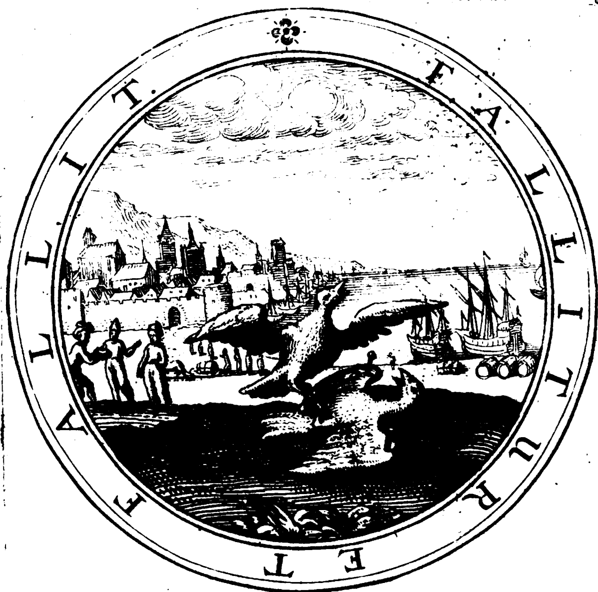
Quas tibi non justum nuper glomeramen avare
Congessit, miseras prodigit alter opes.
Vivus eras cunctis invisus, inutilis ipsi:
Famam defuncti nunc Libitina tegit.

Quod sapit æternum, tarda incrementa, morasq;
Victurum et Vasto nomen in Orbe capit.
En lento quamvis incedat Cochlea passu
Tarda: tamen tandem culmina celsa subit.

En canis incassum latratu verberat auram!
Hæc quò vult freno non remorante ruit.
Impia gens Christi contra pia dogmata stridet:
Ridet at hanc celso Numinis aura polo.

Mens simulata tegit Mæandros mille: sed unum est
Et rectum, niveæ simplicitatis iter.
Si mala sunt pensanda malis: modus optimus esto:
Ut fallens propriâ fraude doloque cadat.

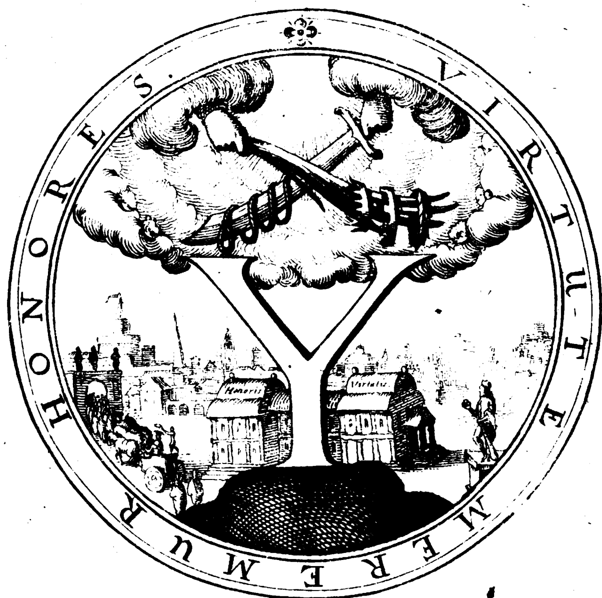
Fide; vide tutò cui possis fidere: sæpè
Nomen amicitiæ magna pericla tulit.
Insidias fugeret cervus, ni sponte dedißet
Stringendos, vocis captus amore, pedes.

Quò minus effuso victoria sanguine constat:
Victori meritò gloria major erit.
Cùm deest subsidium, cùm robora firma, quid obstat,
An virtus hostem proterat, anne dolus?

En picis affrictu quasi tutis se induit armis,
Insidias sterni cum sibi sentit aper.
Solertiq; gradus auditu præcavet hostis.
Ut Dux insidias præspeculere, monet.

Prima via interitum ſignat, verum altera Vitam,
Virtus prima via est, altera ſed vitium.
Ex virtute tibi veniet laus, atq; corona
Ex vitijs venient plurima damna tibi.

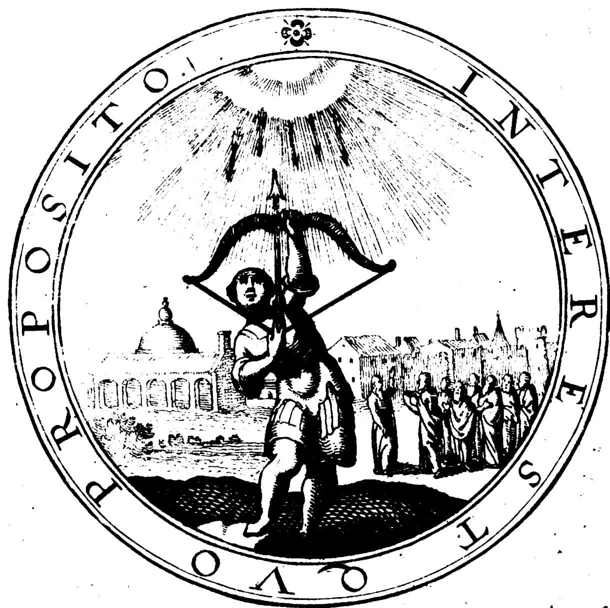
Hoste triumphato cum miles proijcit arma:
Iure decet gnavum tunc vigilare Ducem.
Sæpè triumphantes securâ mente fefellit
Hostis, jacturæ et commoda grata tulit.

Sideris en Vespertilio jubare undiq; claret.
Ex humili summos conditione notat.
Sis quod es: aut major satagas si forte videri:
Antiquum cumulent incluta facta genus.

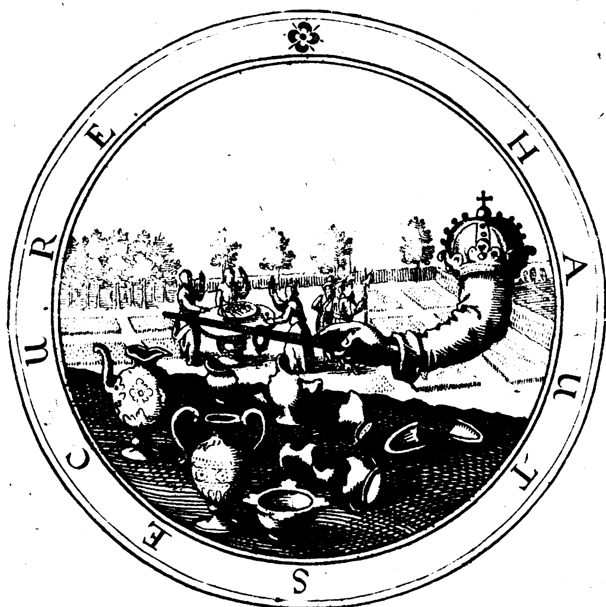
Arboribus raro considit garrula cornix,
In siluis aliquem cum latitare videt.
Sic cavet insidias volitans, et detegit hostem
Voce: harum prudens Dux quoq; more sapit.

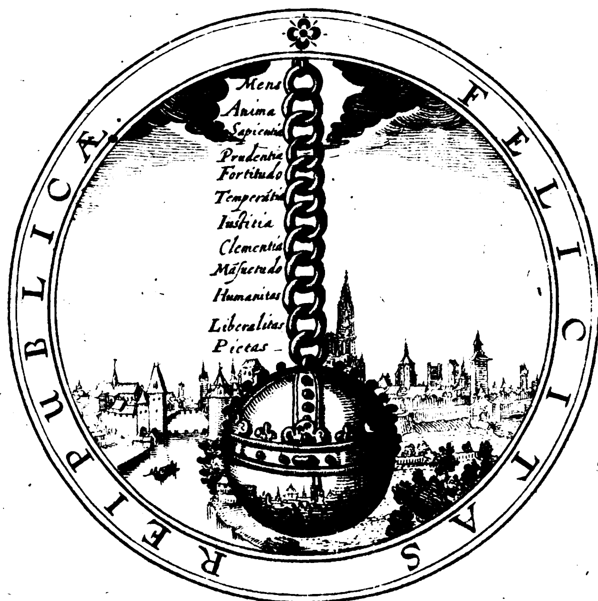
Tangere arundine vult Solem: sed fortius inde
In caput ipsius missa sagitta cadit.
Impia gens contra Christi sacra dogmata pugnans,
Nempe sibi cladem et damna furore struit

In bello timidi nunquam statuére tropæa.
Spartiatæ exemplo nos docuére suo.
Hi nunquam spolÿs detractis hostibꝰ, aras
Ornárunt, timidi si qua fuére viri.

Fœdus amicitiæ cum Principe prius habere
Qui vult; prudenti misceat arte jocos:
Nam duris illisa cito ceu frangitur olla:
Privato procerum sic solet esse jocus.

Publica Res omni dicenda ex parte beata:
Cui virtute præest Rector, et arte potens.
Talis habet summi quoniam commercia Regis,
Flectit qui arbitrio regna Ducesq; suo.

Ne accedas propius, qui blandis utere verbis,
Cum splendet Domini gratia larga tui.
Flamma vorax veluti depascitur omne, quod adstat.
Id quoq; contingat ne tibi, Gnatho, cave.

